

Együttműködési megállapodás

Tegnap, pénteken elutazott hazánkba a szovjet kormányküldöttség, amely Mihail Leszecsónak, a Minisztertanács elnökhelyettesének vezetésével részt vett a magyar-szovjet gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési kormányközi bizottság VII. ülésén.

Az ülésen megbeszéltek a Szovjetunió műszaki segítségével Magyarországon épülő atomerőmű tervezésével és építésének előkészítésével kapcsolatos kérdéseket, tanácskoztak a Ganz-MÁVAG és a rigai vagonggyár közötti együttműködés fejlesztéséről, amelynek célja a Diesel-vonatok közös tervezése és gyártása, ezenkívül érintettek más kérdéseket is.

Aláírták azt a megállapodást, amelynek alapján a két ország együttműködik a Volga-autógyár személygépkocsijainak gyártásában. A megállapodás értelmében Magyarország a Szovjetuniónak szükséges különféle részegységeket és alkatrészeket szállít, amelyeknek értékét a Szovjetunió személygépkocsik szállításával téríti meg Magyarországnak.

A delegáció búcsúztatására a Keleti pályaudvaron megjelent Apró Antal, a Minisztertanács elnökhelyettese, Párdi Imre, az Országos Tervhivatal elnöke, dr. Bíró József külkereskedelmi és dr. Horgos Gyula kohó- és gépipari miniszter. Ott volt F. J. Tyitov, a Szovjetunió budapesti nagykövete is. (MTI)

Angiológiai napok Szegeden

Somogyi Károlyné felvétele

A kongresszus nyitóünnepségének elnöksége (balról jobbra): dr. Rusznyák István, dr. Bugár Mészáros Károly, dr. Tóth Károly, Hantos Mihály és Deák Béla

A Semmelweis-emlékévkalkalmából idén Szegeden rendezte meg országos kongresszusát a Magyar Angiológiai Társaság. Mint dr. Bugár Mészáros Károly, a társaság elnöke a Szemészeti Klinika előadóijában tegnap délelőtt rendezett nyitóünnepségen elmondotta, azért is került Szegedre a kongresszus, mert itt az egyetemen — a dr. Földi Mihály és dr. Petri Gábor vezette klinikákon — nemzetközileg is elismert, tekintélyes eredményű angiológiai és limfológiai — vagyis érrendszeri megbetegedéseket vizsgáló — kutatások folynak. E kutatások alapjait annakidején dr. Rusznyák István nagyjelentőségű munkássága alapozta meg.

Dr. Rusznyák István, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke maga is megjelent az ünnepi megnyitón, és mint díszelnök résztvesz a kongresszus munkájában. A tanácskozási Budapestről, Pécsről, Ózdról, Kazincbarcáról, Salgótarjánból, Kecskemétről, Szolnokról, Hódmezővásárhelyről igen sokan érkeztek; a szegediekkel együtt mintegy 180 orvos

vesz részt a kongresszuson. Ezenkívül egy hattagú delegáció érkezett az NDK-ból.

A megnyitó ünnepségen — amelyen részt vett Deák Béla, a városi párt vb tagja, a pártbizottság osztályvezetője, Hantos Mihály, a Csongrád megyei tanács vb elnökhelyettese — dr. Bugár Mészáros Károly szavai után az orvostudományi egyetem tanácsa nevében dr. Tóth Károly rektor köszöntötte a tanácskozást. A német orvosküldöttség nevében dr. H. Linc-

ke magdeburgi professzor kívánt jó munkát a kongresszusnak.

A díszünnepség után a tanácskozás kerekasztal-konferenciával folytatódott. Ma, szombaton délelőtt előadások hangzanak el és délután ismét kerekasztal-konferenciára kerül sor. Este a küldöttek a szegedi színházban meghallgatják Verdi Requiemjének előadását. Vasárnap a kongresszus utolsó, harmadik napján ismét tanácskozássokra kerül sor.

Dr. Rusznyák István látogatása a megyei pártbizottságon

Szegeden, a tudományos konferencián résztvevő dr. Rusznyák István elvtárs, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke pénteken látogatást tett az MSZMP Csongrád megyei bizottságán. Itt

megbeszélést folytatott Siklós János elvtárral, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkárával aktuális tudomány- és egyetempolitikai kérdésekről.

Rusznyák István kíséretében volt dr. Tóth Károly egyetemi tanár, a SZOTE rektora, dr. Földi Mihály egyetemi tanár, a Hazafias Népfront Országos Elnökségének tagja, valamint dr. Petri Gábor egyetemi tanár, szegedi országgyűlési képviselő.

Közgazdász-ülészak

Dr. Bognár József akadémikus elnökletével tegnap délelőtt az Akadémia dísztermében megkezdődött a Magyar Közgazdasági Társaság tudományos ülészaka, amelynek központi témái a gazdaságpolitika időszerű kérdéseivel foglalkoznak. A megnyitó előadást „A gazdasági növekedés feltételei az új mechanizmusban” címmel dr. Timár Mátyás kandidátus, a kormány elnökhelyettese tartotta.

Betakarították a hagymát

Befejeződött a hagyma betakarítása, az idei termelői tapasztalatok vidékenként rendkívül eltérőek. Az időjárás ugyanis sok gondot okozott. Az első összesítések szerint országosan 82–84 mázsás holdankint hagymatermésre lehet számítani. A hagymafej nem túlságosan nagy, ellenben egészséges és jól lehet majd tárolni. A ha-

A protekció ellen

Szinte nincsen olyan összeállítás, vagy beszélgetés, ahol ne esne szó a protekcióról, maián fogalmazva a „szocialista összeköttetés” meghatározást viselő, egyébként egyáltalán nem tisztességes eljárásról. Vannak, akik tagadják, mások elismerik. De az igazság megis csak az, hogy van ebből elég bőven a szocialista társadalmi viszonyok között is. Elkönnyelhetjük úgy is, hogy ez gyakran közösségi érdekeket szolgál, s nem is tévedünk, mert egy-egy közügy elintézésében a személyes ismeretség lényeges szerepet játszik. Lehet úgy is nevezni, hogy néha a „területfejlesztés” érdekében történik, nevezetesen hogy egy-egy lehetőséggel bővüljön valamelyik gazdaság, üzem, intézmény stb. De a legjellegzetesebb formája mégis csak a személyi érvényesülést szolgáló lehetőségek kihasználása és felhasználása. Ez az, ami bosszantja a közvéleményt, anélkül persze, hogy túlságosan nagy figyelmet fordítana erre akárki is.

Mi az oka a protekciónak? Egyidőben azt gondoltuk, hogy ez majd a szocialista viszonyok következtében önmagától elmúlik. De tévedtünk, mert a szocialista viszonyok az embert nem változtatják meg máról-holnapra, szokásait sem, tulajdonságait sem, és különösen az „előző életében” összeszedett magatartását és felfogását nem cserélik ki egyik órától a másikra. Az egyik ok a megszokás, a hozott múlt, amitől nem lehet megszabadulni könnyen, s még akkor is kísért, amikor nem lenne rá szükség. De a jelenlegi viszonyok között ráadásul még szükség is van a „szocialista összeköttetésekre”. Egy másik oknak megjelölhetnénk — egészen találmorra — a javak szűkössé voltát és az igények széles skáláját. Az emberek több keresetnek akarnak jutni, jobban jövedelmező munkaköröket keresnek és ez a társadalom igazságos elveinek szabályozó szerepén túl is igényli a személyi nekszusokat. Ezért van az, hogy egy pályázatnál többször szólnak egyesek érdekében, másutt pedig különböző kinevezések lehetőségének felmerülésénél jelentkeznek a „támogatók”. Van ennek egy sajátos oka is. Az emberek egy része nem tud tartani megfelelő önmércét. Rendszerint úgy gondolják, hogy többre képesek és hivatottak, mint amit csinálnak. Csak éppen az a baj, hogy a társadalom ezt nem veszi észre és ezért szükséges erre is felhívni a figyelmet. Ez a gondolkodás még nem is volna baj akkor, ha gyakoribban párosulna megfelelő önismerettel. De sajnos, éppen ez hiányzik, és ezért, amit nem lehet „rendes” úton, azt megpróbálják összeköttetésekkel elrendezni. Anélkül, hogy ezt általánosnak mondanánk, mégis elég gyakori a társadalom különböző rétegeit tekintve is.

Hajlamosak vagyunk arra, hogy a protekció láttán azt mondjuk, hogy e tekintetben nincsen változás a szocialista viszonyok között sem, összehasonlítva az 1945 előtti társadalmi rendszerrel. Ez a megállapítás vagy felfogás hamis, s nem is igaz. A Horthy-rendszerben a protekció szinte kizárólagossággal bíró jelentőséggel működött a közéletben. Nem az volt a legfontosabb, hogy ki mit tud dolgozni, vagy mihez ért, hanem az, hogy milyen összeköttetései voltak. Egy meghatározott munkakör, a személyi lehetőségek érvényesülésében perdöntő tényező volt, s csak másodlagosan jelentkezett a tényleges tudás, az az igény, hogy az illető milyen képzettséggel stb. rendelkezik. Ezt a megállapítást tanúsítják mindazok, akik a múlt rendszerben valamilyen köz- vagy tudományos pályán működtek.

Most viszont szinte az egész nemzet tanul, képezi és műveli magát. Ma is több mint kétfélmillió ember tanul Magyarországon, Szegeden is, körülbelül 30 ezer ember képezi magát politikailag, szakmailag, vagy a művelődés valamelyik ágában. Miért van ez? Azért, mert e társadalom alapvető felismerése, hogy a valóságos tudás és tehetség dönti el, hogy ki mit csinál, ki hol dolgozik. S ez így is van. Erre az alappontra rakódik rá a protekció, s nem fordítva, mint ahogyan ez 25 évvel ezelőtt volt.

Ahhoz viszont, hogy csökkenjen a „szocialista összeköttetés”, szükséges a szélesebb körű társadalmi demokrácia, a bátrabb szó az élet minden területén. A protekció elleni küzdelemnek voltaképpen nem a háborgás az ellenszere, hanem a szocialista demokrácia bővítése. Amilyen mértékben sikerül nekünk a közéletben, üzemekben és intézményekben a demokratikus légkört kifejleszteni, olyan mértékben szűkül a protekció lehetősége. Érdemes ezen elgondolkodni, mert enélkül hiába möröglődnek becsületes, derék emberek a protekció miatt, önmagában semmit sem tesznek ezzel.

Társadalmi és gazdasági életünk demokratikus vonásainak, a bátrabb szónak a kívánása, és persze elősegítése teszi lehetővé a protekció leleplezését, protektor és protezsált megszégyenítését. S ez az útja annak is, hogy ily módon nagyobb becsületet szerezzünk a szocialista etikának, amely szintén társadalmi erkölcsiségének meghatározó tényezője.

L. D.

Otthon érzem magam...

Csaknem hatezer kilométer választja el Szegedet Novoszibirszkától, de barátságunk számára — ki nem győződött már meg erről? — nem számít ez a nagy távolság sem.

Az alföldi rónán és a szegedi napfény alatt szarba szökken magyar irodalom az utóbbi hónapokban testvéri kapcsolatokat kezd kiépíteni a világrésznyi Szibéria fővárosával. Szeptember első felében a Tiszatáj főszerkesztője, Andrassy Lajos barátunk novoszibirszki látogatásával ez a kapcsolat realitássá lett. Igazi szibériai módra igyekeztek fogadni, megismeretelt mindazzal, amire magunk is büszkék vagyunk: városunkkal, ezzel a milliós ipari és tudományos központtal, Szibéria „fővárosával”, a környékkel, az őstajga zúgó erdeivel és párját ritkító ipari létesítményeivel, s a mindent életre hívó emberekkel, munkásokkal, parasztokkal, írókkal, tudósokkal.

Andrassy Lajos barátunk életrevaló ötletet hozott magával: azt, hogy a Tiszatáj lépjen állandó együttműködésre Szibéria legnagyobb és az egész Szovjetunió legrégibb irodalmi folyóiratával, a városunkban 1922 óta megjelenő SZIBIRSZKIE OGNYI (Szibériai tüzek)-val. Mi ezt a javaslatot nagy örömmel fogadtuk. Ennek értelmében a Tiszatáj olvasói már a legközelebbi számban megismerkednek főszerkesztőjük szibériai utazásáról szóló beszámolójával, valamint több szibériai költő néhány versével a jeles szegedi költő, Veress Miklós kitűnő fordításában. Ugyanígy a szibériai olvasók is — az egyik

jövő évi számban — közvetlen képet alkothatnak majd a számukra távoli táj íróinak munkásságáról. A Tiszatájból már kiválogattunk számos jó verset, ezek fordítása már folyik.

Jövőre mindkét nép nevezetes évforduló megünneplésére készül. A Magyar Tanácsköztársaság félévszázados fordulója egybeesik annak ugyancsak ötvenedik évével, hogy az egész Szibéria felszabadult a kolcsakista ellenforradalom és az amerikai-japán intervenció uralma alól. A két jubileumot — az esetlegesnek tűnhet dátum mellett — az fonja szorosra a mi számunkra, hogy ebben a harcban, mely egész hatalmas tájunk teljes felszabadításáért folyt, az orosz partizánmilliók mellett különösen aktív szerepet játszottak a magyar internacionalisták. Nevük — Kun Béláé, Zalka Mátéé, Münich Ferencé, Ligeti Károlyé és a többi sok-sok ezer ismert és ismeretlen hőse — szent kegyelet tárgya és egyben eleven forradalmi hagyomány életője ma is egész Szibéria-szerte. Nekem személy szerint is egész életemben szóló élményem volt az, amikor egy falusi tanító fiaként megismerkedhettem apám harcostársával, a szibériai fogságban partizánvezérrel nőtt Maksz Langberg (Langberg Miksa) magyar internacionalistával. Neve talán még nem cseng elve ismerősen itt Magyarországon, számos dokumentumát én hoztam most el ide a novoszibirszki múzeum megbízásából. Az első között kapta meg az akkor legmagasabb szovjet kitüntetés, a Vörös

Zászló-rendet és a Központi Végrehajtó Bizottság (parlament) elnökségének díszkardját. Az az ügy, melyért ő és a többi hős magyar ontotta vérét a végtelen szibériai sztyeppén, az áthatolhatatlan őstajgán, ma városnyi üzemek és világméretű erőművek alakjában szüli újjá egykor átok és keserűségteli tájunk földjét.

Nem, még ha egy hétig jön is a gyorsvonat az én városomból Szegedig, nincsenek ezek messze egymástól. Hiszen annyira otthon érzem magam itt, pedig alig egy-két napja vagyok csak szegedi barátaim között. Ahogyan a novoszibirszki operaházban Erkel akkordjai zengenek (büszkéek vagyunk arra, hogy tőlünk indult el országos diadalútjára oroszul a Bánk bán), a rádió és tv Petőfi verseit sugározza, úgy hangzanak itt fel Csajkovszkij és Prokofjev melódiái, játsszák a színpadokon a szovjet szerzők darabjait, a lapok és folyóiratok verseink fordítását közlik.

Szeretném ezúton is átadni szívés szibériai üdvözlünket az Alföld és Szeged textilmunkásainak és olajbányászainak, tsz-parasztjainak, íróinak, színművészeinek, tudósainak, valamennyi kétkezi és szellemi dolgozójának.

VASZILIJ PUHNACSOV

(Fordította: Fenyvesi István)

Választék

Az év végi csúcsforgalmat az eddigieknél nagyobb, összesen 420 millió forint értékű, teljesen „friss” árukészlettel várja a Divatáru Nagykereskedelmi Vállalat. A választék nagyobb, a készlet összetétele korszerűbb a tavalyinál. A hazai divatvilágban kívül egyebek között angol, olasz, osztrák, NSZK importáruk gazdagítják a választékot.

SZOMBAT,
1968. OKTÓBER 26.

DEL-MAGYARORSZAG 3